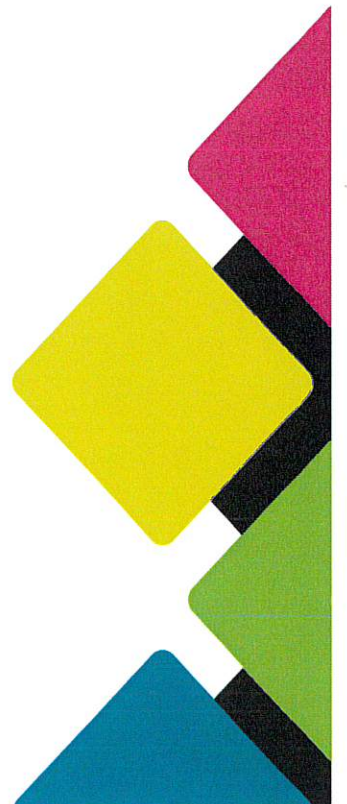

Sulkava

TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY	3
2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA	4
2.1. Yleistä.....	4
2.2 Tavoitteiden toteutuminen.....	5
2.2.1 Yleistä	5
2.2.2 Kunnanvaltuusto	5
2.2.3 Kunnanhallitus.....	6
2.2.4 Yleis- ja taloushallinto	7
2.2.5 Peruspalvelu/sivistystoimi.....	7
2.2.6 Peruspalvelu/sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut	9
2.2.7 Rakennus- ja ympäristötoimi.....	10
3. TALOUS.....	10
4. TALOUDEN TASAPAINO	12
5. HENKILÖSTÖ	12
6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA	13

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Kunnanvaltuuston päätöksellä 12.8.2021 § 44 on toimikaudeksi 2021-2024 tarkastuslautakuntaan valittu seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Pekka Kohvakka, puheenjohtaja	Pietari Virtanen
Atte Auvinen, varapuheenjohtaja	Hannu Auvinen
Ritva Luomaluhta	Rita Partanen
Pirjo Valkasmaa	Leila Virta
Thomas Ivar	Unto Kaasinen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja JHT, HT Taina Törrönen BDO Audiator Oy:stä.

Toimikauden alussa lautakunta on laatinut nelivuotissuunnitelman koko toimikaudelle.

Vuoden 2022 toiminnan ja talouden käsittelyä varten on lautakunta kokoontunut vuoden 2022 aikana 4 kertaa ja vuoden 2023 aikana 5 kertaa. Lautakunta on hyväksynyt arviointisuunnitelman vuosiksi 2021 - 2024 ja työohjelman vuodelle 2022. Kokouksissa on kuultu kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, palveluohjaajaa ja työvalmentajia, toimistosihteerää, kiinteistöpäällikköä, Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n toimitusjohtajaa, kirjastovirkailijaa, yhtenäiskoulun ja lukion rehtoria sekä Sulkavan Palvelut Oy:n ja Sulkavan Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajaa. Lisäksi lautakunnan jäsenet ovat tutustuneet hallinnon pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmaan, tilinpäätökseen, tilintarkastajan raportteihin sekä tilintarkastuskertomukseen. Lisäksi tarkastuslautakunta kävi 10.11.2022 tutustumassa kunnanvirastoon ja 24.1.2023 kirjastoon sekä koulukeskukseen ja lukioon.

Tarkastuslautakunta järjesti lisäksi pienten lähikuntien tarkastuslautakuntien yhteistapaamisen Sulkavalla 10.10.2022. Tapaaminen sisälsi tarkastuslautakuntien koulutusta sekä keskustelua lautakuntatyöskentelytavoista eri kunnissa. Tapaaminen oli hyödyllinen ja saimme hyvää tietoa muiden lautakuntien työskentely- ja toimintatavoista.

Lautakunta on saanut selonteon vuoden aikana vastuullisen tilintarkastajan suorittamasta tarkastuksesta ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen.

Lautakunnan työskentelyssä on otettu huomioon lautakunnan jäsenten esteellisyydet.

Vuoden 2021 arviointikertomus on käsitelty valtuustossa 6.6.2022 § 30. Kunnanvaltuusto käsittelee tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2021. Lisäksi kunnanvaltuusto pyysi kunnanhallitusta antamaan tarpeelliset selvitykset valtuustolle kertomuksen tummennetuista kohdista. Selvitykset pyydettiin antamaan lokakuun 2022 loppuun mennessä. Saadut selvitykset on käsitelty valtuustossa 31.10.2022 § 53. Lautakunta toteaa, että annetut selvitykset olivat riittäviä.

Näiden tietojen perusteella tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointikertomuksen vuodelta 2022.

Tavoitteiden määrittely

Vuoden 2022 tilinpäätöksen esittämistapa on rakenteeltaan edellisvuoden mukainen. Investointien toteutumisesta on yksityiskohtainen selostus. Tilinpäätökseen sisältyy laajahko henkilöstöraportti. Tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimisesta annettua suositusta mukaillen. Valtuusto on määritellyt vuoden 2022 talousarviossa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviossa sitovia toiminnallisia tavoitteita on määritelty edellisvuosien tapaan lukuisa määrä kaikille hallinnonaloille. Tilinpäätöksessä on kohta kohdalta esitetty talousarviossa määritelty sitova tavoite ja sen toteuttamiseksi tarvittava toiminnallinen tavoite ja sen toteutuma. Tilinpäätöksessä on esitetty lisäksi eri tehtäväalueiden keskeisimpiä suoritettietoja. Suoritetiedot antavat kuvan tuotettujen palvelujen määrästä ja yleensä laajuudesta sekä yksikkökustannuksista.

Huomioitavaa on, että toimintakertomuksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on melko suppea. Lisäksi sisäisen valvonnan kartoitus on vuodelta 2018, joten se olisi syytä uusida. Samalla tulisi tehdä myös kattava riskienkartoitus. Lisäksi tilinpäätöksestä puuttuu kokonaan arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.

Taloudellisten tavoitteiden (määrärahat) toteutumien on esitetty selkeästi ja vertailu edelliseen vuoteen on myös esitetty. Samoin taloudellisten tavoitteiden toteutumapoikkeamia on selostettu riittävästi tilinpäätöksessä.

2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

2.1. YLEISTÄ

Vuoden 2022 toimintaa leimasi edelleen osittain koronapandemia alkuvuodesta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan keväällä 2022 vaikutti myös kunnan toimintaan monella tapaa. Muun muassa kustannukset nousivat inflaation seurauksena ja Sulkavalle on saapunut pakolaisia Ukrainasta.

Lisäksi vuosi 2022 oli viimeinen vuosi, kun sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämis- ja rahoitusvastuu oli kunnilla. Tämä on aiheuttanut paljon valmistelutyötä vuoden 2022 aikana. Kunta on kuulunut Etelä-Savon hyvinvointialueeseen 1.1.2023 lähtien. Kuntalaispalveluihin tällä ei ole ollut aluksi suurta merkitystä. Kunnan vastuulla olevista toiminnoista suurin osa siirtyi hyvinvointialueen hoidettavaksi. Kunnalle itsensä hoidettavaksi jäi merkittävimpinä opetustoimi, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi, elinkeinotoimi ja kiinteistöt.

Kunnan talous on kehittynyt viime vuosina positiivisesti korona huomioon ottaenkin. Tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä. Lisäksi aiemmissa tilinpäätöksissä on tehty mittaviakin kiinteistömassaan liittyviä tasearvojen tarkistuksia. Tämä on osoitus terveestä taloudesta. Kunnan taseessa ja konsernitaseessa on merkittävässä määrin ylijäämää. Keskeisin syy kunnan talouden vakauteen on

ollut sosiaali- ja terveydenhuollon menojen vakiintuminen vuoden 2017 kustannustasoon tai hyvin lähelle sitä. Samoin kunnan status saaristokuntana on säilynyt.

Kunnan vuosikate oli 573 euroa/asukas ja edellisenä vuonna 522 euroa/asukas. Talousarvion vuosikatetavoite oli 239 euroa/asukas. Käyttötalouden kokonaiskustannukset vähenivät edellisvuodesta n. 1 %. Kunnan verotulot ylittivät talousarvion 0,488 milj. euroa, ja vähenivät edelliseen vuoteen nähden 0,124 milj. euroa. Valtionosuudet jäivät talousarviosta 0,090 milj. eurolla ja olivat edellisvuotta 0,074 milj. euroa suuremmat. Valtionosuudet olivat siis lähes edellisvuoden tasolla.

Kunnan ulkoiset käyttötalouden toimintamenot vähenivät edelliseen vuoteen nähden n. 1 %. Tämä johtui pääosin siitä, että palvelujen ostot toteutuivat n. 0,298 milj. euroa edellisvuotta pienempänä. Sosiaali- ja terveystoimen menoja toteutui edellisvuotta vähemmän, koska sote-uudistukseen liittyen tehtiin lopputasauslaskelmat tilinpäätökseen 2022. Sosiaali- ja terveystoimen menoja ei enää vuoden 2023 puolella kerry. Toimintatuotot pysyivät edellisvuoden tasolla. Toimintakate parani toimintamenojen vähenemisen myötä 1 %. Talousarvioon nähden toimitettiin kokonaisuutena selkeästi talousarviota paremmin. Erityisesti verotulot olivat selkeästi ennakoitua paremmat. Sivistystoimessa, kunnanhallituksessa ja rakennus- ja ympäristötoimessa oli ylityksiä ja säästöä syntyi etenkin sosiaali- ja terveystalouksissa. Pientä säästöä tuli valtuuston ja yleis- ja taloushallinnon kohdalle.

Kunnan talouden kehitystä on seurattu vuoden aikana ajantasaisesti. Terveystalo-sopimuksen joidenkin yksityiskohtien tulkinnassa on ollut vielä tulkintaeroja palvelun tuottajan kanssa. Kunnan taloudesta merkittävimmän osan muodostavat palvelujen ostomenot, mitkä olivat n. 66 % kunnan käyttötalouden menoista. Nämä menot tulevat suurelta osin Terveystalo-sopimuksesta ja Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n kanssa tehdystä ostopalvelusopimuksesta.

2.2 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.2.1 YLEISTÄ

Tulosalueisiin ja tulosyksikköihin tutustumisensa ja tilinpäätöksen perusteella lautakunta esittää omassa arviointikertomuksessaan niitä asioita, joita sen mielestä ei ole riittävästi tuotu esille toimintakertomuksessa. Tavoitteiden toteutumisessa keskitytään erityisesti niihin tavoitteisiin, jotka eivät ole toteutuneet.

Huomioitavaa on, että kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuoden 2022 tulosalueiden talousarvion euromääräiset ylitykset ja alitukset 8.3.2023 § 5.

2.2.2 KUNNANVALTUUSTO

Kunnanvaltuuston toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Valtuuston tulosalueen käytettävissä oleva määräraha (netto) oli 75.411 euroa ja toteutuma oli 54.667 euroa. Toteuma oli siten parempi kuin talousarvio, toteumaprosentti oli 72 % ja alitus 20.744 euroa.

2.2.3 KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen vastuulla on lukuisa määrä eri toimintoja.

Keskeisin tulosalueen tavoite ja myös koko kunnan strategisena tavoitteena on ollut kestävä kuntatalous ja tämä tavoite on myös toteutunut. Työllisyyden yhteistoiminta-alueen valmistelu on kesken, koska aloitus siirtyi vuodelle 2025 lainsäädännön valmistelun vuoksi.

Kunnanhallitus toimii kunnan asuntoviranomaisena. Tavoitteena ollut vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman päivitys on kesken. Tilinpäätöksen mukaan suunnitelma on vireillä. Tyhjillään olevia asunto-osakkeita oli tavoitteena myydä, ja näitä on myytykin kaksi vuoden aikana huutokaupalla.

Työelämäpalvelujen tavoitteista muut tavoitteet toteutuivat, mutta kesken oli edelleen tarkemman sopimuksen tekeminen työttömien työkykyarvioinnista Terveystalon kanssa. Kunnan työttömyysprosentti vuodenvaihteessa oli 8,5 % kun se edellisellä vuonna oli 11,7 %. Etelä-Savon työttömyysaste oli vuodenvaihteessa 10,4 %. Kunnan työllisyystilanne koheni merkittävästi edellisvuodesta. Lisäksi kunnan osuus Kelan maksamasta työmarkkinatuesta on laskenut edellisvuodesta. Kunnan maksama osuus työmarkkinatuesta laski 0,138 milj. eurosta 0,109 milj. euroon.

Elinkeinotoimen tavoitteista toteutumatta jäi markkinoinnin kokonaissuunnitelman laatiminen. Sen toteutus on siirtynyt vuodelle 2023. Lisäksi tilinpäätöksen mukaan ainoastaan osittain on toteutunut kunnan ylläpitämien etätyöpisteiden markkinointi.

Joukkoliikenteen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n tulosityksikön toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Tietohallinnon tavoitteista toteutumatta jäi kokonaisarkkitehtuurin selvittäminen, keskitetyt ohjelmistohankinnat isomman hankintayksikön (Meita Oy) kanssa. Tämä siirtyi vuodelle 2023. Kyseinen tavoite ei toteutunut myöskään vuonna 2021.

Jätehuollon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Palvelutehtävien hoito siirrettiin Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:lle 1.1.2022 alkaen onnistuneesti.

Sulkavan Palvelut Oy huolehtii kunnan vesi- ja viemärlaitostoiminnasta ja muun muassa teollisista kiinteistöistä. Vesilaitostoiminnassa on mittava investointitarve lähivuosina. Laitoksen koko huomioon ottaen tämä on taloudellisesti ongelmallista. Sulkavan Palvelut Oy:n taloudessa on selkeä tasapainottamistarve. Käytännössä tämä merkitsee vesi- ja viemärlaitoksen taksojen korotuksia useana vuonna. Vuoden 2022 alusta on otettu käyttöön veden ja jäteveden perusmaksut. Tilikauden tulos kääntyiikin voitolliseksi tämän seurauksena ja tilikauden voitto oli 35.272,13 euroa kun edellisellä vuonna tappio oli 66.044,74 euroa. Kunta pääomitti yhtiötä 595.000 euroa vuoden 2022 aikana. Investointien rahoittamisessa jouduttaneen turvautumaan myös omistajan pääomasijoituksiin jossain muodossa.

Kunnan asukasluku vuoden lopussa oli 2.373 ja tässä oli vähennystä edelliseen vuoteen nähden 58. Prosentuaalisesti vähennys 2,3 % oli Etelä-Savon toiseksi suurin. Ainoastaan Pertunmaan vähennys oli suurempi. Myös kuntien välinen nettomuutto jäi negatiiviseksi. Varsinainen väkiluvun alentuminen tulee korkeista kuolleisuuden luvuista ja matalasta syntyvyydestä. Kunnan houkuttelevuutta asuinkuntana on edistetty varhaiskasvatuksen maksuttomuudella, kotihoidon kuntalisän tuplaamisella ja 13 kuukauden lapsilisän maksulla. Toimien vaikutusta väkiluvun kasvuun on vaikea todentaa.

Kunnanhallituksen tulosalueen käytettävissä oleva määräraha (netto) oli 1.364.407 euroa ja toteutuma oli 1.434.572 euroa. Ylitystä tuli siten 5 % ja 70.164 euroa.

2.2.4 YLEIS- JA TALOUSHALLINTO

Yleis- ja taloushallinto vastaa lähinnä kunnan sisäisten tehtävien hoidosta.

Hallinto- ja talouspalveluiden tavoitteena oli prosessien tarkastelu ja sähköisten palvelujen lisääminen sekä aluevaalien järjestäminen tammikuussa 2022. Näiden tavoitteiden on kerrottu toteutuneen.

Henkilöstötoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Tulosalueen toimintakatetavoite oli 464.692 euroa ja toteutuma oli 454.068 euroa. Talousarvio alittui 10.623 eurolla.

2.2.5 PERUSPALVELU/SIVISTYSTOIMI

Peruspalvelutoimi vastaa sivistystoimen palveluista (varhaiskasvatus, peruskoulut, lukio, kansalaisopisto, kirjastotoimi, nuorisotoimi) ja sosiaali- ja terveystoimen palveluista. Lisäksi kunta vastaa virkalääkäripalveluista, sosiaalityöntekijöiden palkoista, ympäristöterveydenhuollosta ja sosiaalitoimen hallinnosta.

Sivistystoimen hallinnon ja varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuutta, kotihoidon kuntalisän tuplaamista ja 13 kuukauden lapsilisän maksua on jatkettu edellisvuoden mukaisesti. Päiväkodin täyttöaste on pysynyt hyvällä tasolla. Käyttöaste on kuitenkin laskenut vuodesta 2021. Perhepäivähoidon täyttöaste sekä käyttöaste ovat laskeneet edellisestä vuodesta. Varhaiskasvatuksen hoitopäivähinnat kasvoivat edelliseen vuoteen nähden. Kodinhoitotukea saavia perheitä oli 31 (edellisenä vuonna 22) ja kuntalisää saavia perheitä 17 (13).

Perusopetuksessa tavoitteita on määritelty edellisvuoden tapaan paljon. Tavoitteet on määritelty kustannuspaikkatasoisesti. Määritellyt tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Oppilasmäärä alentuu tulevina vuosina ja se lisää paineita oppilaskohtaisen kustannuksen kasvuun ja kouluverkkoratkaisuihin. Oppilasmäärä esiopetuksen oppilaat mukaan lukien lukuvuonna 2022-

2023 oli 153 ja se on alentunut 7:llä edellisvuoteen nähden. Oppilasmäärän alentuminen on huolestuttava suuntaus. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuntimäärä kasvoi edellisen vuoden 1343:sta 1.500 tuntiin. Koulukyydityksen piirissä olevia oppilaita oli tilastointipäivänä (20.9) 116. Kyyditettävien oppilaiden määrä aleni edellisvuodesta. Kyyditettävien oppilaiden määrä on 75 % koko oppilasmäärästä.

Lukion toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Tavoitteena ollut yhteistyötä eri tahojen kanssa on tehty kansainvälisen yrittäjäkurssin kautta. Lukion houkuttelevuutta on edelleen lisätty markkinoinnilla. Lukion oppilasmäärä jäi edelleen alhaiseksi ollen 29 (edellisenä vuonna 37). Syynä tähän osittain on pienet ikäluokat.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin lukioon 24.1.2023. Tarkastuslautakunta toteaa, että lukion markkinointityötä on tehty aktiivisesti oppilaiden saamiseksi muun muassa esittelyvideoilla ja vierailuilla naapurikuntien kouluihin. Lukiota on markkinoitu myös ulkomaalaisille opiskelijoille ja Finest Futuren kautta lukiossa on opiskellut 3 opiskelijaa. Yrittäjyydlukio on yksi lukion vahvuuksista. Lukio on lisäksi ollut kaksi vuotta peräkkäin Etelä-Savon paras lukio STT:n lukiovertailussa. Lukion tilat ovat toimivat, mutta sisäilmaongelmia on todettu alakoulun puolen lisäksi myös lukion puolella.

Kansalaisopiston toiminnalliset tavoitteet eivät kaikilta osin toteutuneet. Opiskelijoiden ja kurssilaisten määrässä ei päästy tavoitteen mukaisesti koronaa edeltävälle tasolle. Opetustuntien määrässä jäätiin tavoitteesta (noin 11.000) hieman, sillä toteuma oli 10.801 tuntia.

Koko opiston kurssilaisten määrä aleni 4.701:stä 4.475:een eli 4,8 %. Sulkavan osalta kurssilaisten määrä myös laski 1.261:stä 1.123:een eli 10,9 %. Toiminnan kustannukset jäivät alle talousarvion.

Kirjaston toiminnalliset tavoitteet eivät täysin toteutuneet, sillä omatoimikirjaston käyttöönotto ei valmistunut vuoden 2022 aikana, vaan se siirtyi vuodelle 2023. Kirjastossa on otettu käyttöön lainausautomaatti vuoden 2023 puolella. Muilta osin tavoitteet toteutuivat. Kirjaston toiminta pysyi hyvällä tasolla. Lainausmäärät pysyivät samana kuin edellisvuonna. Asukasta kohden lainamäärä oli noin 16,9 kun se edellisvuonna oli 16,99 lainaa/asukas. Huomioitavaa on, että lainausmääristä ei ollut kerrottu tilinpäätöksessä. Hallintojohtaja toimii kirjastonjohtajana ainakin vuoden 2023 loppuun saakka. Kirjastossa työskentelee 2 kirjastovirkailijaa ja 1 määräaikainen kirjastoavustaja. Henkilöstö huolehtii myös Lohilahden lainausaseman toiminnasta. Kirjastossa on myös näyttelytilat.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin kirjastoon 24.1.2023. Tarkastuslautakunta toteaa, että kirjaston tilat ovat toimivat ja asianmukaiset. Henkilöstö on ammattitaitoista ja palveluhenkistä. Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstöressurssien riittävästä, koska kirjastonjohtajaa ei ole rekrytoitu.

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen nettokustannukset olivat n. 129 % talousarviosta. Ylitys johtui siitä, kun liikuntahallin peruskorjaushanke keskeytettiin ja hankkeen toteutuneet kustannukset, noin 148.000 euroa siirrettiin käyttötalouden menoksi. Valtuuston määrittämät toiminnalliset tavoitteet eivät täysin toteutuneet. Nuorisotyön toiminta on ollut osin keskeytyksissäkin nuoriso-ohjaajan vaihdoksen vuoksi.

Kotiseutu ja museo -tulosyksikön tavoitteista jäi toteutumatta toiminnan kehittäminen opinnäytetyön avulla, osana Vekaransalmen maisemantien kehittämistä.

Liikuntatoimen toiminnalliset tavoitteet eivät kaikilta osin toteutuneet, sillä yhteistyösopimuksia urheiluseurojen kanssa ei tehty. Lisäksi liikuntahallin peruskorjauksen hankinta keskeytettiin nousseiden kustannusten vuoksi, joten siihen liittyvä tavoite ei toteutunut suunnitellusti.

Sivistystoimen tulosalueen käytössä oli 5.046.694 euron nettomääräraha ja toteutuma oli 5.348.808 euroa. Talousarvio ylittyi 302.114 euroa, eli 6 %. Tulosalueen ylitys johtui pääosin vapaa-ajan ja kulttuurin tulosyksiköstä, jonka toimintakate ylittyi noin 136.000 euroa. Syynä tähän oli liikuntahallin peruskorjaushankkeen keskeytys ja hankkeen toteutuneiden kustannusten siirtäminen käyttötalouden menoksi (noin 148.000 euroa). Lisäksi ylitys johtui perusopetuksesta, jonka ylitys johtui pääosin ennakoimattomista erityisopetuksen tukijaksoista. Perusopetuksen ylitys oli noin 61.000 euroa. Lisäksi ylitys johtui varhaiskasvatuksen kotihoidontuen ja kuntalisän sekä sijaisten palkkamenojen ylityksestä sekä tulojen jäämisestä arvioidusta. Varhaiskasvatuksen ylitys oli noin 42.000 euroa. Lisäksi ylitys johtui lukion toimintakatteen ylityksestä, noin 40.000 eurosta. Syynä ylitykseen oli ilmoitettua suuremmista vuokrista (Järvi-Saimaan Palvelut Oy).

2.2.6 PERUSPALVELU/SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOPALVELUT

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut on vuoden 2017 alusta sopimuksella siirretty Attendo Oy:n järjestettäväksi ja edelleen liiketoimintakaupan myötä vuoden 2019 alusta Terveystalolle. Kunnalle itselleen jäi vähäinen määrä viranomaistehtäviä. 1.1.2023 on tapahtunut historiallinen muutos, kun kuntien järjestämistä sosiaali- ja terveystoimeen on päättynyt ja toiminta on siirretty kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden järjestettäväksi.

Toiminnan määrärahat ovat perusturvan sosiaali- ja terveydenhuollon kohdalla. Sopimuksen käytännön valvontaa hoidetaan kuitenkin kunnanhallituksen toimesta. Kunnanhallituksen on varmistettava, että palvelut toimivat sopimuksen mukaisesti. Kunnanhallitus on edelleen nimennyt sote-ohjausryhmän, jonka tehtävänä on valvoa sopimuksen toimivuutta.

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut/Terveystalo-tulosyksikön toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Perusturva/viranomaistehtävät-tulosyksikön osalta toiminnalliset tavoitteet ovat myös toteutuneet suunnitellusti.

Terveystalo-sopimus on kokonaisuutena toteutunut kohtuullisen hyvin. Sote-palvelujen ulkoistamisella haettiin kustannussäästöjä ja tämä tavoite on myös toteutunut. Viranomaispalvelut ovat toimivia. Viranomaispalvelut hankittiin vuoden 2022 loppuun saakka Sosteri-kuntayhtymältä.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että sosiaali- ja terveystoimen suoritettuja ei ollut esitetty edellisvuoden tapaan tilinpäätöksessä.

Sosiaali- ja terveystoimen nettomeno talousarviossa oli 12.551.112 euroa ja toteutuma oli 11.700.627 euroa. Talousarvio alittui 850.485 euroa. Alitus johtui pääosin sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2022 lopun tasauslaskuista.

2.2.7 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

Rakennus- ja ympäristötoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Myönnettyjen rakennuslupien määrä väheni edellisvuodesta. Myönnettyjen lupien määrä oli 50, kun se edellisvuonna oli 57. Toimenpidelupien määrä pysyi samana, 34:ssä. Tietoimessa on myönnetty kunnossapitoavustuksia 130.630 euroa yhteensä 265 yksityistiekilometrille.

Toimialan määrärahat olivat talousarviossa 604.367 euroa ja toteutuma oli 644.110 euroa. Talousarviomäärärahat ylittyivät 39.743 euroa. Ylitys kohdistui palo- ja pelastustoimeen, kuten edellisenäkin vuonna.

3. TALOUS

Talousarviossa alijäämätavoitteeksi asetettiin -0,008 milj. euroa. Tilikauden tulos toteutui 0,815 milj. euroa ylijäämäisenä. Toteutuma oli talousarviota selvästi parempi. Talousarvioon nähden määrärahan ylityksiä käyttötaloudessa oli 0,412 milj. euroa. Ylitykset kohdistuivat kunnanhallitukseen, sivistystoimeen ja rakennus- ja ympäristötoimeen. Vastaavasti määrärahasäästöä jäi yhteensä 0,882 milj. euroa. Määrärahasäästöjä kertyi valtuuston, yleis- ja taloushallinnon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden osalta.

Ulkoiset toimintamenot vähenivät 0,9 % ja toimintatuotot puolestaan pysyivät samantasoisena. Toimintakate parani 1,0 %. Verotulot vähenivät 1,3 % ja valtionosuudet kasvoivat 0,7 %. Rahoitustuottojen enemmisyys kuluihin nähden oli 0,174 milj. euroa. Korkotaso on vuoden 2022 aikana noussut. Rahoitustuottoja kertyi edellisvuotta vähemmän 0,031 milj. euroa.

Kunnan vuosikate oli 1,360 milj. euroa. Edellisvuonna se oli 1,269 milj. euroa. Kunnan vuosikate pysyi edellisvuoden tasolla. Vuosikatteen määrä on edelleen hyvä. Terveystalo-sopimuksen vaikutus on ollut sote-toimintojen kustannuksiin odotusten mukainen; kustannustaso ei ole juurikaan muuttunut sopimuksen alun vuoden 2017 tasosta. Sote-kuntayhtymissä kustannusten kasvu on ollut Sulkavan kunnan kustannusten kasvua huomattavasti suurempi. Vuonna 2021 tehtiin merkittävät 0,418 milj. euron lisäpoistot kiinteistöistä. Lisäpoistot perustuivat kiinteistöjen arvojen tasetarkasteluun. Vuonna 2022 ei lisäpoistoja tehty, joten poistojen määrä oli 0,418 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Tilikauden ylijäämä oli 815.072,25 euroa (ed. v. 292.594,53 euroa).

Kunnan investointimenoihin varsinaisessa talousarviossa ja määrärahamuutoksella varauduttiin 1,829 miljoonaa eurolla. Määrärahojen käyttö oli 1,05 miljoonaa euroa. Investointituloja oli budjetoitu 0,2 miljoonaa euroa ja toteutuma oli 0,055 milj. euroa. **Suurin yksittäinen investointi oli Sulkavan Palvelut Oy:n pääomitus 0,595 miljoonalla eurolla. Kunnanvaltuusto teki päätöksen asiasta 26.7.2022 § 36, mutta tässä yhteydessä ei talousarviota muutettu. Näin ollen tämän hankkeen osalta on talousarvion sitovuustaso ylitetty 0,500 miljoonalla eurolla, kun talousarviossa oli varattu osakkeiden ostoon 0,1 miljoonaa euroa.** Liikuntahallin peruskorjaukseen oli varattu 0,712 miljoonaa euroa, mutta toteutuma oli nolla euroa, koska hankinta keskeytettiin ja toteutuneet kustannukset noin 0,116 miljoonaa euroa siirrettiin käyttötalouteen. Lisäksi

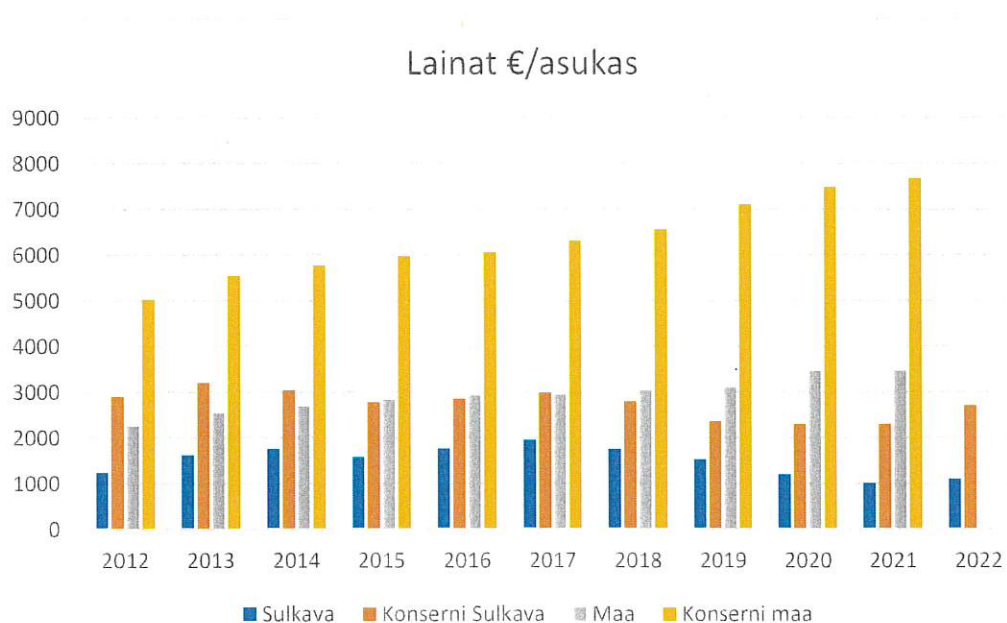

urheilukentän peruskorjausinvestointiin käytettiin 0,112 miljoonaa euroa, kun talousarvioon oli varattu 0,132 miljoonaa euroa. Muut investoinnit olivat euromäärältään pienehköjä. Investointimäärärahojen käyttöasteeksi jäi noin 59,4 %.

Talousarvioon oli varattu antolainasaamisten lisäykseen 0,02 milj. euroa ja toteuma oli 0,01 milj. euroa, joten talousarviossa pysyttiin.

Pitkäaikaisten lainojen vähennyksiin oli varattu talousarviossa 0,5 milj. euroa. Toteuma oli 0,43 milj. euroa, joten tavoitteesta hieman jäätin. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli asetettu sitovaksi eräksi talousarviossa. Siihen ei kuitenkaan ollut varattu määrärahaa tai tuloarviota. Toteuma oli 0,6 milj. euroa, eli lyhytaikaisen lainan osalta talousarvio ylitettiin. Talousarviossa kuitenkin on annettu lainanottovaltuus tilapäisen maksuvalmiuden ylläpitoon enintään 7 milj. euroa. Tämä on siten ristiriidassa siihen nähden, että lyhytaikaisten lainojen muutos on arvioitu olevan nolla euroa.

Kunnan lainakanta oli vuoden lopussa 2,600 milj. euroa (edellisenä vuona 2,433 milj. euroa). Lainakannan ja konsernilainojen kehitys pitemmällä aikavälillä ilmenee seuraavasta kuviosta:

Kunnan kokonaislainamäärää ovat investoinnit hieman kasvattaneet. Kunnan asukaskohtainen lainamäärä oli 1.096 euroa/asukas. Lainamäärä on noin 2.400 euroa/asukas alle koko maan keskitason. Konsernilainojen määrä oli n. 30 % koko maan keskitasosta vuonna 2021.

Konserni

Kunta tekee täydellisen konsernitilinpäätöksen. Kuntakonsernin tulos on hieman kunnan tulosta parempi ja se oli 1,02 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma on n. 30,827 milj. euroa, kun kunnan taseen loppusumma on n. 20,832 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma kuvaa kuntakonsernin kokoa. Konsernitasetta korottavat kunnan omistamat taloyhtiöt ja osuudet kuntayhtymistä. Konsernin omaisuus koostuu lähinnä rakennuksista ja omistuksista kuntayhtymiin.

Konsernin lainat ja vuokravastuut on 9,390 milj. euroa eli 3.536 euroa/asukas (ed. v. 2.588 euroa asukas). Lainakantaa nostavat lähinnä kunnan kiinteistöyhtiöiden lainat. Konsernitaseessa ei ole alijäämää, vaan ylijäämää 8,913 milj. euroa.

4. TALOUDEN TASAPAINO

Kuntalain 115.2 § määrää, että jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, niin toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, vaan ylijäämää on 6,494 milj. euroa ja konsernissa 8,913 milj. euroa.

Kunnalla on jo merkittävän suuri ylijäämäkertymä varautumaan mahdollisiin heikkoihin talouden vuosiin.

5. HENKILÖSTÖ

Tilinpäätöksessä henkilöstöön liittyviä asioita selostetaan seikkaperäisesti tilastojen muodossa. Henkilöstömäärä vuoden 2022 lopussa oli 101 ja edellisenä vuonna 99. Henkilöstöstä vakinaisia oli 60. Koko henkilöstöstä oli kokoaikatyössä 74 työntekijää (73 %) ja osa-aikatyössä 27 (27 %).

Henkilöstön sairauspäivien lukumäärä oli 1.808 (edellisenä vuonna 989) ja henkilöä kohden n. 18 päivää. Sairauspoissaolot kasvoivat edellisvuoteen nähden merkittävästi. Eniten sairauspoissaoloja oli lyhyissä poissaaloissa, 1 – 3 päivän poissaaloissa. Valtakunnallisestikin lyhyet sairauspoissaolot kasvoivat kymmeniä prosentteja edellisvuodesta. Etenkin loppuvuonna 2022 oli voimakas flunssa-aalto ja aiempina koronavuosina sairastavuus on ollut vähäisempää. Tilikauden aikana ei henkilöstölle tehty työhyvinvointikyselyjä. Edellisvuonna oli toteutettu jopa 4 kyselyä Terveystalon toimesta. Työhyvinvointikyselyllä saadaan tarkempi selvitys henkilöstön työtyytyväisyydestä ja kehittämistarpeista. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että työhyvinvointikyselyjä henkilöstölle tehdään.** Työterveydenhuollon kustannukset olivat 23.435 euroa (edellisenä vuonna 40.863 euroa).

Haasteena ovat henkilöstöorganisaation pienuus ja sitä kautta sijaisjärjestelyt. Riskinä on myös henkilöstön ikäjakama. Yli 60-vuotiaiden osuus koko henkilöstöstä on yli kolmannes. Henkilöstön eläköityminen lähivuosina on merkittävää ja tämä tuo huomattavaa rekrytointitarvetta.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin kunnanvirastoon ja tapasi kunnanviraston työntekijöitä 10.11.2022. Lautakunta huomioi, että työntekijöiden työskentelytilat ovat asianmukaiset. Lautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota työntekijöiden työssäjaksamiseen.

6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan kunnan toiminnalliset tavoitteet on pystytty toteuttamaan kohtuullisen hyvin. Kunnan asukasluvun kehitys oli negatiivinen ja jäi negatiiviseksi myös kuntien välisen muuttoliikkeen osalla. Sosiaali- ja terveystoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 alkaen Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisalle.

Sosiaali- ja terveystoimen tuottaminen Terveystalo Oy:n toimesta on toiminut ennako-odotusten mukaisesti. Sopimuksen tavoitteena oli saada kustannussäästöjä ja se tavoite on myös toteutunut. Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ennakoitavuus on ollut hyvä.

Taloudellisesti vuosi oli edellisen vuoden tapaan hyvä. Merkittävä määrärahaylitys oli sivistystoimissa, 0,3 miljoonaa euroa sekä merkittävä määrärahan alitus sosiaali- ja terveystoimissa, 0,85 miljoonaa euroa. Kunnan ja konsernin tase ovat ylijäämäisiä.

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kokouksessaan 1.6.2023

Tarkastuslautakunta kiittää koko henkilöstöä ja luottamushenkilöitä kaikissa kunnan toimielimissä hyvästä yhteistyöstä ja vuorovaikutuksesta.

Sulkavalla 1. kesäkuuta 2023

Pekka Kohvakka
puheenjohtaja

Atte Auvinen
varapuheenjohtaja

Unto Kaasinen
varajäsen

Ritva Luomaluhta
jäsen

Pirjo Valkasmaa
jäsen

Elä ihumessä!

Kauppatie 1, PL 25
58700 Sulkava

Puh. 015-527 5200
kirjaamo@sulkava.fi

sulkava.fi

